

Vasili Popel (1908-1982)

Zawód: ksiądz greckokatolicki, księgowy
1908: urodził się 12 lutego w Boryslawiu

1922-1929: uczęszcza do gimnazjum w Drohobyczu

1930: greckokatolickie seminarium teologiczne w Przemyślu; po ukończeniu studiów kilka lat służby kapłańskiej. Po wypadku (kalectwo w prawej ręce) nie może już praktykować jako ksiądz.

1941-44: Popelowie wielokrotnie pomagają i ukrywają swoją żydowską sąsiedzką rodzinę Lippman. Wasilij czuje się zachęcany listem pasterskim metropolity lwowskiego

Szeptyckiego "Nie zabijaj".

1946: represje wobec Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej zostają złagodzone za jej zaangażowanie w czasie wojny. Natomiast Ukraińska Cerkiew Greckokatolicka (Kościół Unicki) zostaje rozwiązana, wszyscy biskupi aresztowani, a działalność Kościoła staje się nielegalna .

1947: władze sowieckie żądają przejścia na prawosławie. Vasili Popel odmawia i zostaje skazany na 25 lat w gułagu. Jest zmuszony w nieludzkich warunkach do pracy przy wycinaniu drzew na Kołymie

1953: po śmierci Stalina, wyniku amnestii, zostaje zwolniony z gułagu , ale nie może wrócić do domu. Pracuje w Kazachstanie przez kolejne trzy lata.

1957: powrót do Boryslawia. Wasilij przez długi czas pozostaje bez pracy; wiąże koniec z końcem z dorywczą pracą, np. jako księgowy.

+

Historyk Snyder zauważa, że to głównie kościoły, które przed wojną były dalekie od państwa, takie jak baptyści i kościół greckokatolicki, ratowały Żydów:

»Andriej Szeptycki był jedynym wysokiej rangi chrześcijańskim duchownym, który podjął zdecydowane działania przeciwko masowemu mordowaniu Żydów. Na początku uważał inwazję niemiecką za wyzwolenie od władzy sowieckiej... Nie zmieniając swoich poglądów na temat zła władzy radzieckiej, szybko doszedł do wniosku, że okupacja hitlerowska była jeszcze gorsza. Oprócz akcji ratunkowych ... protestował do Himmlera, protestował do Hitlera i poprosił papieża o interwencję w celu ochrony Żydów ... W swoich listach pasterskich przypominał wiernym o Bożym przykazaniu, aby nie zabijać.« (Timothy Snyder, Black Earth, s. 261 - przetłumaczony z języka niemieckiego)

Źródła: Yad Vashem Righteous database, M.31.2/9968/1; Prokschl, „Glaube und herrsche“, Zeit.de/Zeit-Geschichte, 2015/03; Kappeler, Geschichte der Ukraine; Snyder, Black Earth